הומור מקוון: כתב עת מדעי לחקר ההומור –גיליון מס׳ 27 | דצמבר 2026

הבסיס הנוירו קוגניטיבי של תפיסת הומור: סקירה אינטגרטיבית

אריה סובר, שולמית קרייטלר*

תקציר

הומור מהווה תופעה פסיכולוגית מורכבת המשלבת עיבוד קוגניטיבי, רגשי וחברתי. בעשורים האחרונים חלה התקדמות משמעותית בהבנת הבסיס הנוירו קוגניטיבי של תפיסת הומור, הודות לשילוב שיטות מחקר מתחומי הפסיכולוגיה הקוגניטיבית, הדימות המוחי, האלקטרופיזיולוגיה והנוירופסיכולוגיה הקלינית. מטרת מאמר סקירה זה היא להציג תמונה אינטגרטיבית של הידע העדכני בתחום, תוך מיפוי מודלים תאורטיים מרכזיים, רשתות מוחיות מעורבות, דינמיקה זמנית של עיבוד הומור, תרומת מערכת התגמול, תפקידה של קוגניציה חברתית והשפעת הבדלים בין-אישיים. מן הסקירה עולה כי הומור אינו נשען על מנגנון מוחי ייעודי אחד, אלא על אינטראקציה דינמית בין רשתות המעורבות בעיבוד סמנטי, בקרה קוגניטיבית, ייחוס מצבים מנטליים ותגמול רגשי. לצד קונצנזוס מתהווה זה, נדונות מחלוקות תאורטיות ומתודולוגיות ומוצעים כיווני מחקר עתידיים המבוססים על גישות רב־מודאליות וניתוח רשתות דינמיות.

מילות מפתח: הומור; נוירו קוגניציה; ERP; EEG; fMRI; קוגניציה חברתית; מערכת התגמול

---

* **פרופ׳ אריה סובר,** החוג לתקשורת האוניברסיטה הפתוחה
פרופ׳ שולמית קרייטלר, החוג למדעי הפסיכולוגיה אוניברסיטת תל-אביב